LAZER BILAN ISHLOV BERILGAN DENIM MATOLI KIYIMLARNING XUSUSIYATLARINI O'RGANISH VA ULARNING TAHLIL

Sharipova Saodat Islomovna
dotsent, Buxoro davlat texnika universiteti
Elektron pochta: saodat9080@gmail.com. Tel: +99893. 456-90-80
Jo'raeva Zebiniso Bahodir qizi
magistr, Buxoro davlat texnika universiteti
Elektron pochta: saodat9080@gmail.com. Tel: +99893. 456-90-80

Ushbu maqolada kiyim modellarini zamonaviy sanoat kolleksiyalarini loyihalashda lazer bilan ishlov berish xususiyatlarini va ularning afzalliklari o'rganilgan. *O`zbek dizaynerlarining milliy naqshlar tushirilgan denim kiyimlari to`plamlarini tahlil qilingan.*

Tayanch iboralar: *Lazer, noyob naqshlar, paxtagul, do`ppi, nur.*

ИЗУЧЕНИЕ И АНАЛИЗ СВОЙСТВ ИЗДЕЛИЙ ИЗ ДЖИНСОВОЙ ТКАНИ, ОБРАБОТАННЫХ ЛАЗЕРОМ

Шарипова Саодат Исламовна
Доцент, Бухарский государственный технический университет
Электронная почта: saodat9080@gmail.com. Tel: +99893. 456-90-80
Джураева Зебинисо Бахадир кизи
Магистр, Бухарский государственный технический университет
Электронная почта: saodat9080@gmail.com. Tel: +99893. 456-90-80

В данной статье рассматриваются особенности и преимущества лазерной обработки моделей одежды при проектировании современных промышленных коллекций. Анализируются коллекции джинсовой одежды с национальными узорами узбекских дизайнеров.

Ключевые слова: *Лазер, уникальные узоры, цветок хлопка, тюбетейка, луч*

STUDY AND ANALYSIS OF THE PROPERTIES OF LASER-TREATED DENIM PRODUCTS

Sharipova Saodat Islamovna
Associate Professor, Bukhara State Technical University
Email: saodat9080@gmail.com. Tel: +99893. 456-90-80
Juraeva Zebiniso Bahadir kizi
Master, Bukhara State Technical University
Email: saodat9080@gmail.com. Tel: +99893. 456-90-80

This article examines the features and advantages of laser processing of clothing models when designing modern industrial collections. Collections of denim clothing with national patterns by Uzbek designers are analyzed.

Keywords: *Laser, unique patterns, cotton flower, skullcap, beam*

Denim matosidan ishlab chiqarilgan kiyimlar har bir insonning garderobidagi eng mashhur va ko'p qirrali kiyimlardan biridir. Biroq, ular ko'pincha zerikarli va qiziqarli ko'rinmaydi. Oddiygina qo`shimcha kiritish orqali jins kiyimlarini romantik uslubda, kundalik hayotda, o`qishda ham kiysa bo`ladi.Bunga javoban yaqin yillarda kirib kelgan lazer bilan ishlov berish mashinalari yordamida turli naqshlar berish yaqqol misoldir.

Denim matosidan ishlab chiqarilgan kiyimlar lazerlar bilan ishlov berishda matoda xiralashish, tirnalishi va hatto turli naqshlar kabi turli xil effektlar yaratiladi. Bu jarayon lazer bilan ishlov berishga asoslangan bo'lib, u matoning rangi va tuzilishiga ta’sir etmasdan o'zgartiradi. Lazer nurlari denim matosida yanada nozik va bardoshli dizaynlarni yaratish uchun ishlatilishi mumkin.

Lazer mashinasining denim matosiga ishlov berishda quyidagi afzalliklarni ko’rsatish mumkin:

1. Lazer bilan ishlov berish: Lazer nurlari mato to'qimalarga ta'sir qiladi, mikroskopik darajada rang va tuzilish o'zgarishiga olib keladi.

2. Effektlarni yaratish: Lazer sozlamalariga qarab, chizish, teshiklar, xiralashish va hatto murakkab chizmalar kabi turli xil effektlarni yaratish mumkin.

3. Qo'shimcha ishlov berish: Lazer bilan ishlov berilgandan so'ng, denim shimlar tabiiyroq va eskirgan ko'rinish berish uchun yuvish va barabanlarda quritish kabi qo'shimcha ishlov berilishi mumkin.

4. Afzalliklari: Lazer bilan ishlov berish murakkab va batafsil dizaynlarni yaratishga imkon beradi va yuqori aniqlik va ish tezligini ta'minlaydi.

Mato sifatini tekshirish laboratoriyalarida juda ko`p ilmiy izlanishlar olib borish natijasida denim matosiga lazer mashinasi orqali ishlov berish muvafaqqiyatli amalga oshirilgan. Ilgarilari denim mahsulotlarining old bo`laklarning yuqori qismida “mo`ylov”lar, orqa qism tizzagacha bo`lgan masofada yumaloqsimon shakllar tushirilgan.

Denim matoli shimlarini ommaviy ishlab chiqarish sanoatida lazerda ishlov berish orqali turli moda effektlarini yaratishda keng ko’llamda ishlatiladi, masalan, tirnalishlar, yirtilgan qirralar va boshqa dekorativ elementlar (1-rasmga qarang). Denim shimlarga lazerli ishlov berish boshqa usullar yordamida olinmaydigan moslashtirilgan noyob dizaynlarni yaratishga imkon beradi[1,2,4].

Lazer bilan ishlov berish denim shimlarning sifati va chidamliligini yaxshilashi mumkin, ayniqsa kiyinishga chidamli dizayn va logotiplarni yaratishda qo’l keladi.

1-rasm. Denim shimlariga lazer bilan ishlov berish.

O`zbekistonda ham milliyligimizni uyg`unlashtirgan holda ko`plab dizaynerlarimiz ish olib bormoqdalar, jumladan, ko`p yillik tajribaga ega Dildora Kasimova hamda hali tajribasi kam bo`lishiga qaramay yuqori marralarni egallab kelayotgan Durdona Ibrokhimova.

Dildora Kasimova – O'zbekistonning taniqli dizayneri, u 15 yildan ortiq vaqt davomida xuddi shu nomdagi Dildora Kasimova moda uyi uchun kollektsiyalar yaratib, ayol siluetlari, sharqona bezaklar va eng nozik ornamentlardan foydalangan holda, muallifning kesimi va nafis bezaklariga joylashtirilgan [3].

2022-yilda bo`lib o`tgan Dildora Kasimova & B jeansning hamkorligida bo`lib o`tgan ko`rgazmasida “paxtagul”, “do`ppi”, “qalampir bosh” naqshlaridan foydalangan holda milliyligimizni saqlagan holda o`z ishlarini namoyon etgan(2-rasmga qarang) [3].

2-rasm. Dildora Kasimova & B jeans hamkorlikdagi kollektsiyadan namunalar.

3-rasm. Durdona Ibrokhimovaning denim kollektsiyasidan namunalar.

Yaqinda Buxoroda bo`lib o`tgan “Bukhara Fashoin week” da ham faol ishtiroki va betakror modellari bilan ajralib turgan Durdona Ibrokhimova ham o`zining ishlarida lazer bilan ishlov berilgan denim matoli ayollar kiyimi to`plamini ommaga olib chiqdi.Ko`rgazmada turli assortimentdagi kiyimlar mavjud bo`lib, jumladan, ko`ylak, yubka, nimcha, pidjak, mayka, klatch hattoki denim matosidan tikilgan miliy bosh kiyimlar mavjud(3-rasmga qarang).

Ushbu to`plamning maqsadi jinsi kiyimlar kundan kunga o`sib borayotganligini hisobga olgan holda, milliyligimizni ham saqlagan holda denim matosiga milliy naqshlarimiz tushirilgan kiyimlarni nafaqat O`zbekiston balki jahon miqiyosida rivojlantirish.

Foydalanilgan adabiyotlar

1.https://www.google.gemini.что такое лазер в джинсах

2.Islovovna, S. S. (2021). Factors influencing the design of adolescent uniforms and determining their functions. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, *11*(3), pp. 1315-1319.

3. Denim i vostochnoe ubranstvo: pokaz Dildora Kasimova x BJeans proshel v Tashkente. [Elektron resurs]: https://www.afisha.uz/ru/fashion/2022/09/23/dk-bjeans (murojaat qilingan sana 04.11.2023).

4.Sharipova S.I., Adizova A.J. The study of figurative-associative transformations in national Uzbek clothing // International Engineering Journal For Research & Development, Vol.5, Issue 4, 2020, p.p. 412-416, www.iejrd.com/